

Savez proizvođača jagodičastog
voća u Bosni i Hercegovini

CARITAS
Schweiz
Suisse
Svizzera
Svizra

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

www.fmpvs.gov.ba

Sortna lista BiH i mogućnosti uzgoja sorti za upotrebu u svježem stanju

Upis novih sorti u Sortnu listu BiH i koliko traje taj upis

- ▶ Priznavanje i upis i sorti u Sortnu listu BiH regulisano je Pravilnikom o priznavanju sorti poljoprivrednog bilja („Službeni glasnik BiH“, broj 6/11, 29/17) i Pravilnikom o upisu sorti u Sortnu listu BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 6/11, 29/17).
- ▶ Da bi se sorte upisale u Sortnu listu BiH potrebno je da se podnese Prijava za upis i priznavanje novih sorti koju može podnijeti oplemenjivač ili održavalac sorte odnosno drugo fizičko ili pravno lice koje ima pravo da raspolaže sjemenom ili sadnim materijalom.
- ▶ Ukoliko je prijavljivač strano fizičko ili pravno lice prijavu podnosi po opunomoćeniku koji je fizičko ili pravno lice sa stalnim prebivalištem ili sjedištenm u BiH.

Upisane sorte u 2019. godini

- ▶ Jagoda sorta Dipred
- ▶ Jagoda sorta Jolly
- ▶ Jagoda sorta Laettia
- ▶ Kupina sorta APF 122

Sorte koje su zaštićene pravom oplemenjivača

- ▶ Bosna i Hercegovina je pristupila u članstvo UPOV-a
- ▶ Zaštita prava oplemenjivača se moraju poštovati
- ▶ Prava oplemenjivača ne mogu se retroaktivno primjenjivati na području Bosne i Hercegovine
- ▶ Zaštićene sorte mogu se registrovati u Bosnu i Hercegovini uz suglasnost oplemenjivača ili zakonskog opunomoćenika

URAĐENO U PREDHODNOM PERIODU OD STRANE FMPVŠ U SEKTORU VOĆNOG SADNOG MATERIJALA (JAGODIČASTO VOĆE)

- ▶ 2016. godine izmjenjen je sav sadni materijal na jagodičastom sadnom materijalu kod registrovanih poljoprivrednih proizvođača a koji se bave proizvodnjom sadnog materijala
- ▶ Kako je izmjenjen?
- ▶ Prvobitni sadni materijal u rasadnicima FBiH na jagodičastom sadnom materijalu do 2016. godine je bio kategorija STANDARD-SA.
- ▶ 2016. godine FMPViŠ zajedno sa FUZIP I FZZP Sarajevo, pristupa izmjeni matičnjaka jagodičastog sadnog materijala na CERTIFICIRANU VIRUS FREE sadnicu (VF SADNICU - KATEGORIJA III-PLAVA ETIKETA). Materijal je nabavljen iz EU od rasadnika a koji su nad takvim sadnim materijalom sproveli certifikacisku šemu koja je bazirana na OSNOVNOM SADNOM MATERIJALU II KAT.- BJELA ETIKETA)

Sadni materijal u FBiH na jagodičastom sadnom materijalu kod registrovanih proizvođača

- ▶ Matičnjaci su Certificirana VF sadnica III kategorija - plava etiketa iz EU
- ▶ A proizvodnja sadnog materijala dobivenog sa takvih matičnjaka u Federaciji BiH je CAC-kategorija IV kat.žuta etiketa.
- ▶ Takav sadni materijal odgovara kategorizaciji a koja je u standardima Evropske Unije i takav sadni materijal podliježe izvozu iz BiH. Ovakav sadni materijal u FBiH je u potpunosti kontrolisan na prisustvo š.o. prije puštanja u promet istog.

Projekat Integralne proizvodnje u F BiH

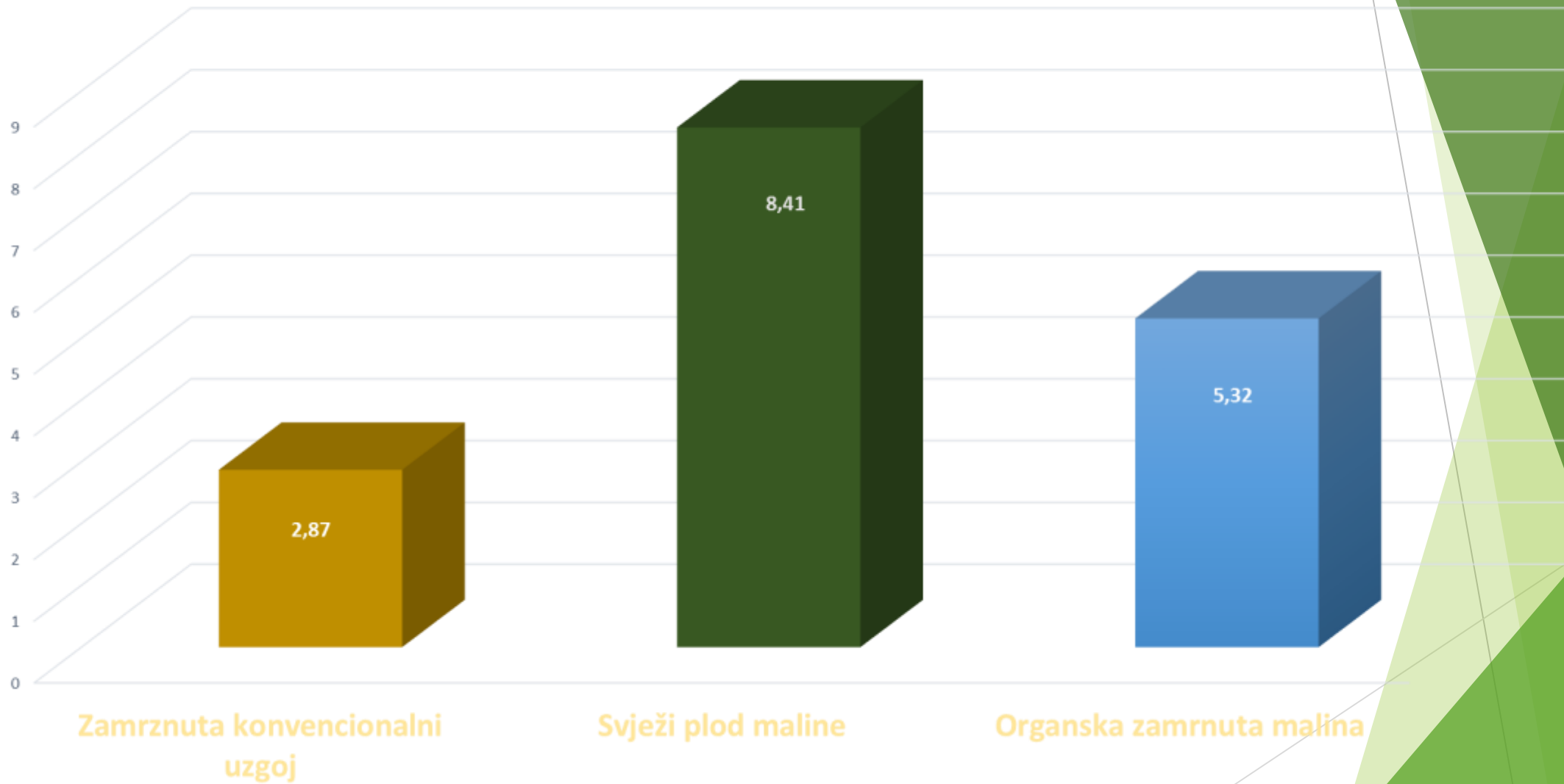
- ▶ Podrška uspostavljanju funkcionalnog sistema kontrole pesticida i đubriva, te integralne zaštite bilja Integrated Pest Management - IPM
- ▶ U saradnji sa Češkom razvojnom agencijom pokrenut projekat uspostavljanja Integralne proizvodnje.
- ▶ Cilj projekta je donošenje smjernica i uspostavljanje sistema integralne proizvodnje u BiH.

Mogućnosti uzgoja sorti za upotrebu u svježem stanju

- ▶ Najviše zastupljene sorte u proizvodnji su Polka, Willamett i Meeker
- ▶ Bosna i Hercegovina ima problem manjeg kapaciteta hladnjača u odnosu na proizvodnju
- ▶ Prevazilaženje tog problema se može postići Integralnom i organskom proizvodnjom i izlaskom na tržište sa konzumnom malinom u zemlje EU
- ▶ Ovim vidom proizvodnje bi se smanjio pritisak na hladnjače, rasteretili kapaciteti hladnjača i postignut kontinuitet izvoza i opskrba svježom malinom zemalja EU.
- ▶ Rješavanjem upisa novih sorti se otvara mogućnost povećanjem konkurentnosti naših proizvođača u odnosu na proizvođače u regiji.

Prosječne izvozne cijene u 2018. (KM)

Hvala na pažnji!